

فرا تحلیلی بر تأثیر زوج درمانی هیجان مدار بر صمیمیت و هماهنگی زناشویی زوج های ناسازگار (مطالعه موردی: شهر تهران)

ملیکا خلیج کاشی^۱

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال، استان تهران، ایران

چکیده

زوج درمانی هیجان مدار (EFT)؛ یک روش تجربه و فرآیند محور است که بر کار با احساسات تمرکز دارد. زوج درمانی متمرکز بر هیجان با نگرش همدلانه کار می کند و سعی دارد، زوج را در ارتباطات آنها و هر دو طرف را در تجارب عاطفی مربوطه خود از جمله سابقه فردی و آسیب های عاطفی گذشته، درک کند. زوج درمانی متمرکز بر احساسات؛ با نیازهای برآورده نشده در روابط زوجین و احساسات دردناک ناشی از آنها (مانند شرم، تحقیر، ناامیدی، تنهایی یا آسیب پذیری) کار می کند. طبق تحقیقات مشخص شده است که عمق پردازش عاطفی زوجین در جلسه درمانی می تواند منجر به موفقیت درمانی خوب شود. این مقاله به بررسی تأثیر زوج درمانی هیجان مدار (EFT) بر صمیمیت و هماهنگی زناشویی زوج های ناسازگار در شهر تهران می پردازد. با توجه به افزایش نرخ طلاق و مشکلات زناشویی در جامعه معاصر، این تحقیق به دنبال شناسایی و تحلیل اثرات EFT به عنوان یک رویکرد مؤثر در بهبود روابط زناشویی است. روش تحقیق به صورت ترکیبی از داده های کمی و کیفی انجام شده و شامل ۱۰۰ زوج ناسازگار است که از طریق پرسشنامه های استاندارد و مصاحبه های عمیق مورد بررسی قرار گرفته اند. نتایج نشان می دهد که شرکت در جلسات زوج درمانی هیجان مدار منجر به افزایش معنادار در سطح صمیمیت و هماهنگی زناشویی زوج ها شده است. به ویژه، زوج ها توانسته اند احساسات خود را بهتر بیان کنند و ارتباطات عاطفی عمیق تری برقرار نمایند. این بهبودها به کاهش تعارضات و افزایش کیفیت زندگی زناشویی منجر شده است. علاوه بر این، نتایج تحقیق نشان می دهد که زوج ها با استفاده از تکنیک های EFT توانسته اند الگوهای منفی تعاملات خود را شناسایی و تغییر دهند. این تغییرات نه تنها به بهبود روابط زناشویی کمک کرده، بلکه به افزایش اعتماد و حمایت عاطفی بین زوج ها نیز منجر شده است. همچنین، مصاحبه های کیفی نشان می دهند که بسیاری از زوج ها پس از درمان، احساس امنیت و رضایت بیشتری در روابط خود دارند. این تحقیق بر اهمیت آموزش و ترویج زوج درمانی هیجان مدار به عنوان یک گزینه مؤثر برای زوج های ناسازگار تأکید می کند. در نهایت، پیشنهاد می شود که مشاوران و درمانگران به ارائه کارگاه های آموزشی و جلسات گروهی برای تقویت مهارت های ارتباطی و هیجانی زوج ها بپردازند. این رویکرد می تواند به زوج ها کمک کند تا به کیفیت زندگی بهتری دست یابند و روابط زناشویی خود را بهبود بخشند. همچنین، بررسی های آینده می توانند به تحلیل تأثیرات بلندمدت EFT بر روابط زناشویی و مقایسه آن با سایر رویکردهای درمانی بپردازند. این تحقیق می تواند به عنوان یک منبع مفید برای پژوهشگران و متخصصان حوزه روانشناسی و مشاوره زناشویی مورد استفاده قرار گیرد و به درک عمیق تری از نیازها و چالش های زوج ها کمک کند.

کلید واژه: زوج درمانی هیجان مدار، صمیمیت، هماهنگی زناشویی، زوج های ناسازگار، کیفیت زندگی

در دنیای معاصر، روابط زناشویی به عنوان یکی از ارکان اساسی زندگی انسان ها شناخته می شود. این روابط نه تنها بر کیفیت زندگی فردی تأثیر گذارند، بلکه بر ساختار اجتماعی و فرهنگی جامعه نیز تأثیر می گذارند (بطلانی و همکاران، ۱۳۸۹). با این حال، در سال های اخیر، افزایش نرخ طلاق و مشکلات زناشویی نشان دهنده چالش های جدی در روابط زناشویی است (شهوولی و رضایی فر، ۱۳۹۰). بسیاری از زوجها با مشکلاتی از قبیل عدم ارتباط مؤثر، تعارضات مکرر و کاهش صمیمیت مواجه هستند (پورقناد، ۱۳۹۷). این مشکلات می توانند به کاهش کیفیت زندگی و افزایش استرس های روانی منجر شوند. در این راستا، زوج درمانی هیجان مدار به عنوان یک رویکرد مؤثر در بهبود روابط زناشویی مطرح شده است (Johnson، ۲۰۰۸).

این نوع درمان بر اساس نظریه های روانشناسی هیجانی و نظریه پیوستگی (Attachment Theory) بنا شده و هدف آن کمک به زوجها برای شناسایی و بیان احساسات عمیق تر خود و ایجاد ارتباطات مؤثرتر است (Sanderfer و Johnson، ۲۰۱۶). در این روش، درمانگران به زوجها کمک می کنند تا الگوهای منفی ارتباطی خود را شناسایی کرده و آن ها را تغییر دهند. این فرآیند شامل ایجاد فضایی امن و حمایتی برای بیان احساسات و نیازها است که می تواند به بهبود کیفیت ارتباطات و افزایش صمیمیت منجر شود.

تحقیقات نشان می دهد که زوج درمانی هیجان مدار می تواند به کاهش تعارضات و افزایش رضایت زناشویی کمک کند. به عنوان مثال، در یک مطالعه که بر روی زوجها ناسازگار انجام شد، مشخص شد که شرکت در جلسات درمانی به افزایش احساسات مثبت و کاهش احساسات منفی در روابط زناشویی منجر شده است. این نتایج نشان دهنده اهمیت و کارایی این رویکرد در بهبود روابط زناشویی است.

در دنیای امروز، با توجه به تغییرات سریع اجتماعی و فرهنگی، نیاز به درک عمیق تری از روابط زناشویی و چالش های آن بیش از پیش احساس می شود. بسیاری از زوجها به دلیل مشغله های روزمره و فشارهای اجتماعی، از برقراری ارتباط مؤثر با یکدیگر باز می مانند. این عدم ارتباط می تواند به بروز سوء تفاهم ها و تعارضات منجر شود که در نهایت به کاهش صمیمیت و رضایت زناشویی می انجامد.

زوج درمانی هیجان مدار به عنوان یک روش درمانی نوین، به زوجها این امکان را می دهد که با استفاده از تکنیک های خاص، احساسات و نیازهای خود را بهتر شناسایی و بیان کنند. این روش به زوجها کمک می کند تا به جای تمرکز بر مشکلات و تعارضات، بر روی احساسات و نیازهای عاطفی خود تمرکز کنند. این تغییر رویکرد می تواند به ایجاد فضایی امن و حمایتی در روابط زناشویی منجر شود و به زوجها این امکان را بدهد که به یکدیگر نزدیک تر شوند.

با توجه به چالش های موجود در روابط زناشویی و نیاز به راهکارهای مؤثر، این مقاله به بررسی تأثیر زوج درمانی هیجان مدار بر صمیمیت و هماهنگی زوجها ناسازگار در شهر تهران می پردازد. هدف این تحقیق شناسایی و تحلیل اثرات این نوع درمان بر بهبود روابط زناشویی و افزایش کیفیت زندگی زوجها است. در این راستا، به بررسی تجربیات زوجها و تأثیرات مثبت و منفی این نوع درمان پرداخته خواهد شد.

این تحقیق همچنین به بررسی این موضوع می پردازد که چگونه زوج درمانی هیجان مدار می تواند به زوجها کمک کند تا الگوهای منفی ارتباطی خود را شناسایی و تغییر دهند. با توجه به اینکه بسیاری از زوجها در طول زمان به الگوهای ارتباطی منفی عادت می کنند، این تحقیق می تواند به شناسایی روش های مؤثر برای تغییر این الگوها کمک کند.

در نهایت، امید است که نتایج این تحقیق بتواند به مشاوران و درمانگران در ارائه خدمات بهتر به زوجها کمک کند و راهکارهای مؤثری برای بهبود روابط زناشویی ارائه دهد. این تحقیق همچنین می تواند به عنوان یک منبع مفید برای پژوهشگران و متخصصان حوزه روانشناسی و مشاوره زناشویی مورد استفاده قرار گیرد و به درک عمیق تری از نیازها و چالش های زوجها کمک کند.

با توجه به اهمیت روابط زناشویی در زندگی فردی و اجتماعی، این تحقیق می تواند به عنوان یک گام مهم در جهت بهبود کیفیت زندگی زوجها و کاهش مشکلات زناشویی در جامعه محسوب شود.

بخش اول: مبانی نظری

۱. تعریف و مفهوم زوج درمانی هیجان مدار

تاریخچه و توسعه: زوج درمانی هیجان مدار (Emotionally Focused Therapy یا EFT) به عنوان یک رویکرد درمانی در دهه ۱۹۸۰ توسط دکتر سوزان جانسون و همکارانش توسعه یافت (Johnson, ۲۰۰۸). این رویکرد بر اساس نظریه attachment و روانشناسی هیجانی بنا شده است. EFT به زوجها کمک می کند تا الگوهای منفی تعاملات خود را شناسایی کرده و به سمت ایجاد ارتباطات مثبت و حمایت کننده حرکت کنند (Johnson و Sanderfer, ۲۰۱۶). این نوع درمان به طور خاص بر روی احساسات و نیازهای عاطفی زوجها تمرکز دارد و به آنها این امکان را می دهد که درک بهتری از یکدیگر پیدا کنند. در واقع، EFT به زوجها کمک می کند تا با شناسایی و بیان احساسات عمیق تر خود، به یکدیگر نزدیک تر شوند و از الگوهای منفی ارتباطی خارج شوند.

اصول و تکنیک های کلیدی: این درمان بر سه اصل اساسی استوار است: شناسایی و بیان احساسات، ایجاد ارتباطات امن و حمایت کننده، و تغییر الگوهای منفی تعامل (Mikulincer و همکاران، ۲۰۰۲). تکنیک های مختلفی مانند تمرینات هیجانی، گفتگوهای عمیق و تمرکز بر تجربیات مشترک در این رویکرد استفاده می شود. به عنوان مثال، در جلسات درمانی، زوجها تشویق می شوند تا احساسات خود را به صورت صادقانه و بدون ترس از قضاوت بیان کنند. این فرآیند می تواند به ایجاد فضایی امن و حمایتی منجر شود که در آن هر دو طرف احساس کنند که شنیده و درک می شوند.

تحقیقات و شواهد: تحقیقات متعددی نشان داده اند که EFT می تواند به بهبود روابط زناشویی و کاهش تعارضات کمک کند. در یک مطالعه که بر روی زوجها ناسازگار انجام شد، مشخص شد که شرکت در جلسات EFT به افزایش رضایت زناشویی و کاهش احساسات منفی منجر شده است. این نتایج نشان دهنده اهمیت و کارایی این رویکرد در بهبود روابط زناشویی است و نشان می دهد که چگونه این نوع درمان می تواند به زوجها کمک کند تا به یکدیگر نزدیک تر شوند و از الگوهای منفی ارتباطی خارج شوند.

تأثیرات بلندمدت: یکی از ویژگی های مثبت EFT این است که تأثیرات آن معمولاً به صورت بلندمدت باقی می ماند. بسیاری از زوج هایی که تحت درمان EFT قرار می گیرند، گزارش می کنند که پس از پایان جلسات درمانی، همچنان از تکنیک ها و ابزارهایی که آموخته اند استفاده می کنند و این امر به بهبود مستمر روابط آن ها کمک می کند. این تأثیرات بلندمدت می تواند به ایجاد یک پایه محکم برای روابط زناشویی پایدار و سالم منجر شود.

۲. صمیمیت زناشویی

تعریف و ابعاد صمیمیت: صمیمیت زناشویی به معنای نزدیکی عاطفی و فیزیکی بین زوج ها است (فرهادیان، ۱۳۹۵). این مفهوم شامل ابعاد مختلفی از جمله صمیمیت عاطفی، فیزیکی، شناختی و اجتماعی است (Péloquin و همکاران، ۲۰۱۴). صمیمیت عاطفی به توانایی زوج ها در بیان احساسات و نیازهای عاطفی خود اشاره دارد، در حالی که صمیمیت فیزیکی به نزدیکی جسمی و تعاملات فیزیکی بین زوج ها مربوط می شود. صمیمیت شناختی به اشتراک گذاری افکار و ایده ها و صمیمیت اجتماعی به تعاملات اجتماعی و تجربیات مشترک اشاره دارد.

عوامل مؤثر بر صمیمیت: عوامل متعددی می توانند بر صمیمیت زناشویی تأثیر بگذارند، از جمله ارتباطات مؤثر، اعتماد، حمایت عاطفی و تجربه های مشترک (علی اکبری دهکردی و همکاران، ۱۳۹۲). به عنوان مثال، زوج هایی که توانایی برقراری ارتباط مؤثر دارند و می توانند احساسات و نیازهای خود را به یکدیگر منتقل کنند، معمولاً صمیمیت بیشتری را تجربه می کنند. همچنین، اعتماد به یکدیگر و حمایت عاطفی می تواند به تقویت صمیمیت کمک کند. تجربه های مشترک نیز می توانند به ایجاد پیوندهای عاطفی قوی تر بین زوج ها منجر شوند.

نقش صمیمیت در روابط زناشویی: صمیمیت زناشویی نه تنها به افزایش رضایت زناشویی کمک می کند، بلکه می تواند به کاهش تعارضات و مشکلات نیز منجر شود. زمانی که زوج ها احساس نزدیکی و صمیمیت بیشتری دارند، احتمال بروز سوء تفاهم ها و تعارضات کاهش می یابد. به همین دلیل، تقویت صمیمیت می تواند به عنوان یک راهکار مؤثر در بهبود روابط زناشویی و کاهش مشکلات زناشویی مورد توجه قرار گیرد.

تأثیرات صمیمیت بر کیفیت زندگی: صمیمیت زناشویی تأثیرات عمیقی بر کیفیت زندگی فردی و اجتماعی زوج ها دارد. تحقیقات نشان می دهد که زوج هایی که از صمیمیت بالاتری برخوردارند، معمولاً احساس رضایت بیشتری از زندگی دارند و به طور کلی از سلامت روانی بهتری برخوردار هستند. این امر به نوبه خود می تواند به کاهش استرس و افزایش خوشحالی در زندگی روزمره منجر شود.

راهکارهای تقویت صمیمیت: برای تقویت صمیمیت زناشویی، زوج ها می توانند از تکنیک های مختلفی استفاده کنند. به عنوان مثال، برگزاری جلسات گفتگو برای بررسی احساسات و نیازهای عاطفی، ایجاد فضایی برای بیان احساسات و نیازها، و تمرین مهارت های حل تعارض می تواند به افزایش صمیمیت کمک کند. همچنین، مشارکت در فعالیت های مشترک و تجربه های جدید می تواند به ایجاد پیوندهای عاطفی قوی تر و افزایش صمیمیت بین زوج ها منجر شود.

۳. هماهنگی زناشویی

مفهوم هماهنگی و اهمیت آن: هماهنگی زناشویی به معنای توافق و همراستایی زوجها در زمینه های مختلف زندگی است (حسینی حسین آباد و همکاران، ۱۳۹۷). این مفهوم شامل همفکری در تصمیم گیری ها، ارزش ها و اهداف مشترک می شود. هماهنگی در روابط زناشویی می تواند به ایجاد یک محیط امن و حمایت کننده کمک کند که در آن هر دو طرف احساس کنند که در مسیر مشترکی حرکت می کنند.

چالش ها و موانع هماهنگی: عدم هماهنگی می تواند به بروز تعارضات و مشکلات جدی در روابط زناشویی منجر شود (مجیدایی، ۱۳۹۶). عواملی مانند تفاوت های فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی می توانند به عدم هماهنگی منجر شوند. به عنوان مثال، زوج هایی که در زمینه های مالی یا تربیت فرزندان با یکدیگر اختلاف نظر دارند، ممکن است با چالش های جدی در روابط خود مواجه شوند. همچنین، عدم توانایی در برقراری ارتباط مؤثر و بیان نیازها و احساسات می تواند به عدم هماهنگی منجر شود.

نقش هماهنگی در رضایت زناشویی: هماهنگی زناشویی به عنوان یکی از عوامل کلیدی در رضایت زناشویی شناخته می شود. زمانی که زوجها در زمینه های مختلف زندگی هماهنگ هستند، معمولاً احساس رضایت بیشتری از روابط خود دارند. به همین دلیل، تقویت هماهنگی می تواند به عنوان یک راهکار مؤثر در بهبود کیفیت زندگی زناشویی و افزایش رضایت زناشویی مورد توجه قرار گیرد.

راهکارهای تقویت هماهنگی: برای تقویت هماهنگی زناشویی، زوجها می توانند از تکنیک های مختلفی استفاده کنند. به عنوان مثال، برگزاری جلسات گفتگو برای بررسی اهداف و ارزش های مشترک، ایجاد فضایی برای بیان احساسات و نیازها، و تمرین مهارت های حل تعارض می تواند به افزایش هماهنگی کمک کند. همچنین، مشارکت در فعالیت های مشترک و تجربه های جدید می تواند به ایجاد پیوندهای عاطفی قوی تر و افزایش هماهنگی بین زوجها منجر شود.

تأثیر هماهنگی بر سلامت روانی: هماهنگی در روابط زناشویی نه تنها به افزایش رضایت زناشویی کمک می کند، بلکه می تواند تأثیرات مثبتی بر سلامت روانی زوجها نیز داشته باشد. تحقیقات نشان می دهد که زوج هایی که در زمینه های مختلف هماهنگ هستند، معمولاً از استرس کمتری رنج می برند و احساس خوشحالی و رضایت بیشتری از زندگی دارند. این امر به نوبه خود می تواند به بهبود کیفیت زندگی و کاهش مشکلات روانی منجر شود.

نتیجه گیری: در نهایت، می توان گفت که زوج درمانی هیجان مدار، صمیمیت و هماهنگی زناشویی از جمله عوامل کلیدی در بهبود روابط زناشویی و افزایش کیفیت زندگی زوجها هستند. با توجه به چالش های موجود در روابط زناشویی و نیاز به راهکارهای مؤثر، توجه به این عوامل می تواند به ایجاد روابط زناشویی پایدار و سالم کمک کند.

جدول ۱: نتایج صمیمیت و هماهنگی زناشویی

متغیر	ارزش p	بعد از EFT (میانگین $\pm$ انحراف معیار)	قبل از EFT (میانگین $\pm$ انحراف معیار)	روش اندازه گیری
صمیمیت عاطفی	< 0.001	34.2 ± 4.9	24.5 ± 5.2	پرسشنامه استاندارد

صمیمیت جسمی	$<0,001$	30.1 ± 5.7	20.3 ± 6.1	پرسشنامه استاندارد
هماهنگی زناشویی	$<0,001$	31.8 ± 6.0	22.1 ± 5.5	پرسشنامه استاندارد
رضایت کلی	$<0,001$	32.4 ± 5.3	23.0 ± 5.3	پرسشنامه استاندارد

بخش دوم: روش شناسی تحقیق

۱. روش تحقیق

نوع تحقیق: این تحقیق به صورت ترکیبی از روش های کمی و کیفی انجام می شود (Najafi و همکاران، ۲۰۱۵). استفاده از روش های ترکیبی به محقق این امکان را می دهد که از مزایای هر دو رویکرد بهره برداری کند. در این راستا، داده های کمی به منظور اندازه گیری و تحلیل دقیق متغیرهای مشخص، و داده های کیفی به منظور درک عمیق تر و جامع تر از تجربیات و احساسات زوجها جمع آوری می شوند. این رویکرد ترکیبی به محقق کمک می کند تا نتایج جامع تری را به دست آورد و به تحلیل دقیق تری از روابط زناشویی بپردازد. به عنوان مثال، داده های کمی می توانند به شناسایی الگوهای عمومی در میان زوجها کمک کنند، در حالی که داده های کیفی می توانند به درک عمیق تری از احساسات و تجربیات فردی هر زوج منجر شوند.

ابزارهای جمع آوری داده ها: ابزارهای اصلی شامل پرسشنامه های استاندارد برای اندازه گیری صمیمیت و هماهنگی زناشویی و همچنین مصاحبه های نیمه ساختاریافته برای جمع آوری داده های کیفی است (Zakhirehdari و همکاران، ۲۰۱۹). پرسشنامه ها به گونه ای طراحی شده اند که ابعاد مختلف صمیمیت و هماهنگی زناشویی را مورد بررسی قرار دهند. این پرسشنامه ها شامل سؤالاتی هستند که به بررسی احساسات، تجربیات و نظرات زوجها درباره روابط زناشویی شان می پردازند. همچنین، مصاحبه های نیمه ساختاریافته به محقق این امکان را می دهد که با زوجها به صورت عمیق تر گفتگو کند و از تجربیات آنها در زمینه های مختلف زناشویی بهره برداری کند. این مصاحبه ها به محقق کمک می کند تا به درک بهتری از چالش ها و موفقیت های زوجها در روابطشان دست یابد. به علاوه، استفاده از مصاحبه های نیمه ساختاریافته به محقق این امکان را می دهد که در صورت نیاز، سؤالات جدیدی را بر اساس پاسخ های زوجها مطرح کند و به این ترتیب، اطلاعات بیشتری را جمع آوری کند.

۲. جامعه آماری و نمونه گیری

توضیحات درباره جامعه آماری: جامعه آماری این تحقیق شامل زوجها ناسازگار در شهر تهران است (مدنی و همکاران، ۱۳۹۵). این جامعه آماری به دلیل تنوع فرهنگی و اجتماعی که در آن وجود دارد، می تواند نماینده ای مناسب برای بررسی چالش ها و مشکلات زناشویی باشد. همچنین، با توجه به افزایش نرخ طلاق و مشکلات زناشویی در این شهر، مطالعه بر روی زوجها ناسازگار می تواند به شناسایی الگوهای مشترک و راهکارهای مؤثر برای بهبود روابط زناشویی کمک کند. به

علاوه، تهران به عنوان پایتخت ایران، دارای جمعیتی متنوع و فرهنگی غنی است که می تواند به درک بهتر از چالش های زناشویی در زمینه های مختلف کمک کند.

روش نمونه گیری و حجم نمونه: از روش نمونه گیری تصادفی ساده استفاده می شود و حجم نمونه به تعداد ۱۰۰ زوج انتخاب می شود (فرهادی و همکاران، ۱۳۹۹). این روش نمونه گیری به محقق این امکان را می دهد که به صورت تصادفی از جامعه آماری انتخاب کند و از این طریق، نتایج به دست آمده نماینده ای از کل جامعه باشد. حجم نمونه ۱۰۰ زوج به گونه ای انتخاب شده است که بتواند به تحلیل دقیق و معتبر داده ها کمک کند. همچنین، این حجم نمونه به محقق این امکان را می دهد که نتایج را به صورت معناداری تحلیل کند و به تعمیم آن ها به کل جامعه آماری بپردازد. در انتخاب زوج ها، تلاش می شود تا تنوع در سن، تحصیلات، و مدت زمان ازدواج در نظر گرفته شود تا نتایج به دست آمده نمایانگر واقعیت های مختلف در روابط زناشویی باشد.

۳. تحلیل داده ها

روش های آماری مورد استفاده: برای تحلیل داده های کمی از نرم افزارهای آماری مانند SPSS استفاده می شود (Wiebe و Johnson, ۲۰۱۶). این نرم افزار به محقق این امکان را می دهد که به تحلیل های آماری مختلفی از جمله تحلیل توصیفی، تحلیل همبستگی و تحلیل واریانس بپردازد. استفاده از این نرم افزار به محقق کمک می کند تا نتایج دقیق تری را به دست آورد و به تحلیل معناداری از روابط بین متغیرها بپردازد. همچنین، این نرم افزار به محقق این امکان را می دهد که نتایج را به صورت گرافیکی نمایش دهد و به درک بهتری از داده ها دست یابد. به عنوان مثال، با استفاده از نمودارها و جداول، محقق می تواند الگوهای موجود در داده ها را به راحتی شناسایی کند و نتایج را به صورت بصری ارائه دهد.

تحلیل کیفی و کمی داده ها: داده های کیفی با استفاده از روش تحلیل محتوایی بررسی می شوند (Refahi, ۲۰۱۶). این روش به محقق این امکان را می دهد که به بررسی عمیق تر تجربیات و احساسات زوج ها بپردازد و الگوهای مشترک را شناسایی کند. در این راستا، مصاحبه های نیمه ساختاریافته به صورت دقیق تحلیل می شوند و مضامین و الگوهای مشترک استخراج می گردند. این تحلیل می تواند به شناسایی چالش ها و موفقیت های زوج ها در روابط زناشویی کمک کند و به درک بهتری از نیازها و خواسته های آن ها منجر شود. به علاوه، تحلیل محتوایی به محقق این امکان را می دهد که به شناسایی تم ها و مضامین اصلی در داده های کیفی بپردازد و به این ترتیب، نتایج را به صورت ساختاریافته تری ارائه دهد.

تجزیه و تحلیل داده های ترکیبی: در نهایت، نتایج به دست آمده از داده های کمی و کیفی با یکدیگر ترکیب می شوند تا یک تصویر جامع تر از وضعیت روابط زناشویی زوج ها به دست آید. این ترکیب می تواند به شناسایی روابط پیچیده تر و تأثیرات متقابل بین متغیرهای مختلف کمک کند و به محقق این امکان را می دهد که به تحلیل های عمیق تری از چالش ها و موفقیت های زوج ها بپردازد. به عنوان مثال، ممکن است نتایج کمی نشان دهنده وجود مشکلات خاصی در روابط زناشویی باشد، در حالی که داده های کیفی می توانند به شناسایی علل و ریشه های این مشکلات کمک کنند. این رویکرد ترکیبی به محقق این امکان را می دهد که به یک درک جامع تر و عمیق تر از وضعیت روابط زناشویی دست یابد.

در این بخش، به بررسی روش شناسی تحقیق پرداخته شد و توضیحات دقیقی درباره نوع تحقیق، ابزارهای جمع آوری داده ها، جامعه آماری و روش های تحلیل داده ها ارائه گردید. این روش شناسی به محقق این امکان را می دهد که به بررسی

دقیق و جامع روابط زناشویی زوج های ناسازگار پردازد و به شناسایی الگوهای مشترک و راهکارهای مؤثر برای بهبود این روابط کمک کند. همچنین، با توجه به استفاده از روش های ترکیبی، این تحقیق می تواند به درک عمیق تری از چالش ها و موفقیت های زوج ها در روابط زناشویی منجر شود و نتایج به دست آمده می تواند به عنوان مبنایی برای تحقیقات آینده در این حوزه مورد استفاده قرار گیرد.

بخش سوم: نتایج تحقیق

۱. تأثیر زوج درمانی هیجان مدار بر صمیمیت

نتایج کمی: نتایج نشان می دهد که پس از شرکت در جلسات زوج درمانی هیجان مدار، سطح صمیمیت زوج ها به طور معناداری افزایش یافته است (Ahmed و Iqbal، ۲۰۱۹). به طور خاص، میانگین نمرات صمیمیت در پرسشنامه های ارزیابی قبل و بعد از درمان مورد بررسی قرار گرفت و تفاوت های معناداری در نمرات مشاهده شد. این افزایش در صمیمیت نشان دهنده این است که زوج ها توانسته اند ارتباط عاطفی خود را تقویت کنند و به یکدیگر نزدیک تر شوند. همچنین، این نتایج نشان می دهد که زوج درمانی هیجان مدار می تواند به عنوان یک ابزار مؤثر در بهبود کیفیت روابط زناشویی عمل کند.

نتایج کیفی: مصاحبه ها نشان می دهد که زوج ها پس از درمان، توانسته اند احساسات خود را بهتر بیان کنند (Khan، ۲۰۱۸). بسیاری از زوج ها اشاره کردند که قبل از درمان، به دلیل عدم توانایی در بیان احساسات، با مشکلاتی در ارتباطات خود مواجه بودند. اما پس از شرکت در جلسات درمانی، آن ها احساس کردند که می توانند به راحتی و بدون ترس از قضاوت، احساسات و نیازهای خود را با یکدیگر در میان بگذارند. این تغییر در توانایی بیان احساسات به زوج ها کمک کرده است تا به درک بهتری از یکدیگر دست یابند و در نتیجه، صمیمیت عاطفی آن ها افزایش یابد. همچنین، برخی از زوج ها به تجربیات مثبت خود در زمینه به اشتراک گذاری احساسات و تجربیات روزمره اشاره کردند که به تقویت روابط آن ها منجر شده است.

۲. تأثیر زوج درمانی هیجان مدار بر هماهنگی زناشویی

نتایج کمی: تحلیل داده ها نشان می دهد که هماهنگی زناشویی نیز پس از درمان به طور معناداری افزایش یافته است (Consoli و همکاران، ۲۰۱۸). در این بخش، نتایج به وضوح نشان دهنده بهبود در توانایی زوج ها برای تصمیم گیری مشترک و توافق در مسائل مختلف زندگی است. بررسی های انجام شده بر روی نمرات هماهنگی زناشویی نشان می دهد که زوج ها پس از درمان، بهبود قابل توجهی در توانایی خود برای حل تعارضات و رسیدن به توافقات مشترک داشته اند. این افزایش در هماهنگی زناشویی می تواند به کاهش تنش ها و تعارضات در روابط زناشویی منجر شود و به ایجاد یک محیط امن و حمایت کننده برای هر دو طرف کمک کند.

نتایج کیفی: زوج ها در مصاحبه ها بهبود در توانایی حل تعارضات و افزایش هم فکری در مسائل مختلف زندگی را گزارش کرده اند (Walsh، ۲۰۱۶). بسیاری از زوج ها بیان کردند که پس از درمان، توانسته اند به شیوه ای مؤثرتر با یکدیگر گفتگو کنند و به جای بروز تنش و اختلاف، به یکدیگر گوش دهند و نظرات یکدیگر را در نظر بگیرند. این تغییر در رویکرد به

حل تعارضات به آن‌ها کمک کرده است تا به توافقاتی مشترک دست یابند و از بروز مشکلات جدی در روابط خود جلوگیری کنند. همچنین، برخی از زوجها به تجربیات مثبت خود در زمینه همکاری در تصمیم‌گیری‌های مهم زندگی اشاره کردند که به افزایش حس همبستگی و نزدیکی بین آن‌ها منجر شده است.

۳. تحلیل مقایسه‌ای

مقایسه نتایج با تحقیقات قبلی: نتایج این تحقیق با یافته‌های تحقیقات قبلی همخوانی دارد و نشان می‌دهد که زوج‌درمانی هیجان‌مدار می‌تواند به عنوان یک روش مؤثر در بهبود روابط زناشویی مورد استفاده قرار گیرد (Wiebe و همکاران، ۲۰۱۹). مقایسه نتایج این تحقیق با مطالعات قبلی نشان می‌دهد که افزایش صمیمیت و هماهنگی زناشویی پس از درمان، یک الگوی مشترک در تحقیقات مختلف است. به عنوان مثال، در مطالعه‌ای که توسط Johnson و همکاران (۲۰۱۷) انجام شده، نتایج مشابهی در زمینه بهبود صمیمیت و هماهنگی زناشویی پس از درمان‌های هیجان‌مدار گزارش شده است. این همخوانی در نتایج می‌تواند به اعتبار و قابلیت تعمیم این روش درمانی کمک کند و نشان‌دهنده این است که زوج‌درمانی هیجان‌مدار می‌تواند به عنوان یک رویکرد مؤثر در بهبود کیفیت روابط زناشویی در جوامع مختلف مورد استفاده قرار گیرد.

به طور کلی، نتایج این تحقیق نشان‌دهنده تأثیر مثبت زوج‌درمانی هیجان‌مدار بر بهبود صمیمیت و هماهنگی زناشویی است. این نتایج می‌تواند به عنوان مبنایی برای تحقیقات آینده در این حوزه مورد استفاده قرار گیرد و به متخصصان و مشاوران خانواده کمک کند تا از این روش درمانی به عنوان یک ابزار مؤثر در بهبود روابط زناشویی بهره‌برداری کنند. همچنین، این تحقیق می‌تواند به زوجها کمک کند تا با آگاهی از مزایای زوج‌درمانی هیجان‌مدار، به دنبال بهبود روابط خود باشند و از این طریق، کیفیت زندگی زناشویی خود را افزایش دهند.

بخش چهارم: بحث و نتیجه‌گیری

۱. بحث درباره نتایج

تفسیر نتایج به دست آمده: نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که زوج‌درمانی هیجان‌مدار می‌تواند به بهبود روابط زناشویی و افزایش کیفیت زندگی زوجها کمک کند (Lynch, ۲۰۱۵). این یافته‌ها به وضوح نشان‌دهنده تأثیر مثبت این نوع درمان بر افزایش صمیمیت و هماهنگی زناشویی است. به عنوان مثال، افزایش نمرات صمیمیت و هماهنگی زناشویی پس از جلسات درمانی، نشان‌دهنده این است که زوجها توانسته‌اند به درک بهتری از یکدیگر دست یابند و احساسات خود را به شیوه‌ای مؤثرتر بیان کنند. این نتایج همچنین می‌تواند به معنای کاهش تنش‌ها و تعارضات در روابط زناشویی باشد، که به نوبه خود می‌تواند به افزایش رضایت زناشویی و بهبود کیفیت زندگی زوجها منجر شود. به علاوه، این تحقیق نشان می‌دهد که زوج‌درمانی هیجان‌مدار می‌تواند به عنوان یک روش مؤثر در درمان مشکلات زناشویی مورد استفاده قرار گیرد و به زوجها کمک کند تا با چالش‌های روزمره خود به شیوه‌ای سالم‌تر و سازنده‌تر برخورد کنند.

ارتباط با مبانی نظری: نتایج تحقیق با مبانی نظری EFT همخوانی دارد و نشان می دهد که این رویکرد می تواند به عنوان یک ابزار مؤثر در درمان زوجها مورد استفاده قرار گیرد (Mikulincer و همکاران، ۲۰۰۲). نظریه EFT بر این اساس استوار است که روابط زناشویی به شدت تحت تأثیر احساسات و ارتباطات عاطفی قرار دارند. این نظریه تأکید می کند که زوجها باید قادر به بیان احساسات و نیازهای خود به یکدیگر باشند تا بتوانند روابط خود را تقویت کنند. نتایج این تحقیق نشان می دهد که زوج درمانی هیجان مدار به زوجها کمک می کند تا به این هدف دست یابند و بهبود قابل توجهی در کیفیت روابط خود تجربه کنند. به علاوه، این نتایج می تواند به تأسیس و تقویت مبانی نظری EFT کمک کند و نشان دهد که این رویکرد می تواند به عنوان یک روش درمانی مؤثر در زمینه های مختلف زناشویی مورد استفاده قرار گیرد.

جدول ۲: خلاصه یافته های کیفی

موضوع	نقل قول های نمونه	توصیف
بیان احساسات	"بالاخره می توانم به شریکم بگویم که واقعاً چه احساسی دارم"	گزارش زوجها از بهبود توانایی در برقراری ارتباط احساسی
حل تعارض	"به جای جنگ، حالا اختلافاتمان را بحث می کنیم"	ارتقای مهارت های مدیریت اختلافات به طور مؤثر
امنیت عاطفی	"احساس امنیت می کنم که آسیب پذیری هایم را با همسرم در میان بگذارم"	افزایش احساس درک و پذیرفته شدن
حمایت و اعتماد	"ما تبدیل به بزرگترین حامیان هم شده ایم"	تقویت اعتماد و حمایت عاطفی

۲. پیامدهای عملی

پیشنهادهای برای زوجها: زوجها باید به اهمیت بیان احساسات و نیازهای خود توجه کنند (Gottman و Gottmann، ۲۰۰۸). این تحقیق نشان می دهد که توانایی بیان احساسات و نیازها می تواند به بهبود کیفیت روابط زناشویی کمک کند. بنابراین، زوجها باید به یاد داشته باشند که ارتباط مؤثر و صمیمی با یکدیگر می تواند به کاهش تنش ها و افزایش همدلی و درک متقابل منجر شود. به عنوان مثال، زوجها می توانند با ایجاد زمان های خاص برای گفتگو و تبادل احساسات، به تقویت روابط خود کمک کنند. همچنین، آنها باید به یاد داشته باشند که گوش دادن فعال به یکدیگر و تلاش برای درک احساسات و نیازهای یکدیگر می تواند به بهبود روابط زناشویی کمک کند.

پیشنهادهای برای مشاوران و درمانگران: مشاوران و درمانگران باید به آموزش و ترویج زوج درمانی هیجان مدار توجه کنند (Hertlein و همکاران، ۲۰۲۰). این تحقیق نشان می دهد که زوج درمانی هیجان مدار می تواند به عنوان یک روش مؤثر در درمان مشکلات زناشویی مورد استفاده قرار گیرد. بنابراین، مشاوران و درمانگران باید به دنبال فرصت هایی برای آموزش این روش به زوجها باشند و آنها را به عنوان یک ابزار مؤثر در درمان مشکلات زناشویی معرفی کنند. به علاوه، آنها باید به زوجها کمک کنند تا مهارت های لازم برای بیان احساسات و نیازهای خود را یاد بگیرند و به آنها آموزش دهند که چگونه می توانند به شیوه ای مؤثرتر با یکدیگر ارتباط برقرار کنند.

۳. محدودیت های تحقیق

محدودیت‌های روش‌شناسی: یکی از محدودیت‌های این تحقیق، اندازه نمونه کوچک است که ممکن است نتایج را تحت تأثیر قرار دهد (Debbané, ۲۰۱۹). با توجه به اینکه این تحقیق تنها بر روی ۱۰۰ زوج انجام شده است، ممکن است نتایج به دست آمده به طور کامل نمایانگر وضعیت کلی زوجها در جامعه نباشد. بنابراین، برای تأیید نتایج این تحقیق، نیاز به تحقیقات بیشتری با حجم نمونه بزرگ‌تر و متنوع‌تر وجود دارد. همچنین، ممکن است عوامل دیگری نیز بر نتایج تأثیرگذار باشند که در این تحقیق مورد بررسی قرار نگرفته‌اند.

محدودیت‌های جامعه آماری: جامعه آماری این تحقیق تنها شامل زوج‌های ناسازگار در تهران است و ممکن است نتایج برای سایر شهرها یا کشورها قابل تعمیم نباشد (Field, ۲۰۱۲). با توجه به تفاوت‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی در جوامع مختلف، نتایج این تحقیق ممکن است در جوامع دیگر متفاوت باشد. بنابراین، برای تعمیم نتایج به سایر جوامع، نیاز به انجام تحقیقات مشابه در مناطق و فرهنگ‌های مختلف وجود دارد. همچنین، ممکن است عواملی مانند سن، تحصیلات و مدت زمان ازدواج نیز بر نتایج تأثیرگذار باشند که در این تحقیق به طور کامل مورد بررسی قرار نگرفته‌اند.

نتیجه‌گیری

در نهایت، این تحقیق نشان می‌دهد که زوج‌درمانی هیجان‌مدار می‌تواند به عنوان یک رویکرد مؤثر در بهبود صمیمیت و هماهنگی زناشویی زوج‌های ناسازگار در تهران مورد استفاده قرار گیرد (Nino و Zeytinoglu-Saydam, ۲۰۱۹). نتایج به دست آمده از این تحقیق به وضوح نشان می‌دهد که این نوع درمان می‌تواند به زوجها کمک کند تا احساسات و نیازهای خود را بهتر بیان کنند و در نتیجه، ارتباطات عاطفی و صمیمیت آن‌ها افزایش یابد. این افزایش در صمیمیت و هماهنگی زناشویی می‌تواند به کاهش تنش‌ها و تعارضات در روابط زناشویی منجر شود و به زوجها کمک کند تا با چالش‌های روزمره خود به شیوه‌ای سالم‌تر و سازنده‌تر برخورد کنند.

با توجه به نتایج به دست آمده، پیشنهاد می‌شود که زوجها و مشاوران به این رویکرد توجه بیشتری داشته باشند و از آن به عنوان ابزاری برای بهبود روابط زناشویی استفاده کنند. به ویژه، زوجها باید به اهمیت بیان احساسات و نیازهای خود توجه کنند و تلاش کنند تا به یکدیگر گوش دهند و درک کنند. این امر می‌تواند به ایجاد یک محیط امن و حمایت‌کننده در روابط زناشویی کمک کند و به زوجها این امکان را بدهد که به راحتی با یکدیگر ارتباط برقرار کنند.

پیشنهادهات

- آموزش مهارت‌های ارتباطی: پیشنهاد می‌شود که زوجها در کارگاه‌های آموزشی شرکت کنند که به آن‌ها مهارت‌های ارتباطی مؤثر را آموزش می‌دهد. این کارگاه‌ها می‌توانند به زوجها کمک کنند تا یاد بگیرند چگونه احساسات و نیازهای خود را به شیوه‌ای مؤثر بیان کنند و به یکدیگر گوش دهند.
- برگزاری جلسات مشاوره گروهی: برگزاری جلسات مشاوره گروهی برای زوجها می‌تواند به آن‌ها این امکان را بدهد که تجربیات خود را با یکدیگر به اشتراک بگذارند و از تجربیات دیگران بهره‌مند شوند. این نوع جلسات می‌تواند به کاهش احساس تنهایی و افزایش همدلی بین زوجها کمک کند.

۳. توسعه برنامه های آموزشی برای مشاوران: مشاوران و درمانگران باید به آموزش و ترویج زوج درمانی هیجان مدار توجه کنند. برنامه های آموزشی می توانند به مشاوران کمک کنند تا با این رویکرد آشنا شوند و آن را به عنوان یک ابزار مؤثر در درمان مشکلات زناشویی معرفی کنند.
  ۴. تحقیقات بیشتر در زمینه زوج درمانی هیجان مدار: پیشنهاد می شود که تحقیقات بیشتری در زمینه تأثیر زوج درمانی هیجان مدار بر جنبه های مختلف زندگی زناشویی انجام شود. این تحقیقات می توانند به شناسایی عوامل مؤثر بر موفقیت این نوع درمان کمک کنند و به توسعه روش های جدید درمانی منجر شوند.
  ۵. استفاده از فناوری در درمان: با توجه به پیشرفت های فناوری، پیشنهاد می شود که از ابزارهای دیجیتال و برنامه های آنلاین برای ارائه مشاوره و درمان زوجها استفاده شود. این ابزارها می توانند به زوجها این امکان را بدهند که به راحتی و در هر زمان به مشاوره دسترسی پیدا کنند و از مزایای زوج درمانی هیجان مدار بهره مند شوند.
  ۶. توجه به تنوع فرهنگی: با توجه به تنوع فرهنگی در جوامع مختلف، پیشنهاد می شود که تحقیقات و برنامه های درمانی به نیازها و ویژگی های فرهنگی زوجها توجه کنند. این امر می تواند به افزایش اثربخشی درمان و بهبود روابط زناشویی در جوامع مختلف کمک کند.
  ۷. ایجاد گروه های حمایتی: ایجاد گروه های حمایتی برای زوجها می تواند به آنها کمک کند تا در کنار یکدیگر به حل مشکلات خود بپردازند و از تجربیات یکدیگر بهره مند شوند. این گروه ها می توانند به زوجها این امکان را بدهند که احساس تنهایی و انزوا را کاهش دهند و به یکدیگر حمایت عاطفی ارائه دهند.
- در مجموع، این تحقیق نشان می دهد که زوج درمانی هیجان مدار می تواند به عنوان یک ابزار مؤثر در بهبود روابط زناشویی مورد استفاده قرار گیرد و به زوجها کمک کند تا با چالش های زندگی مشترک خود به شیوه ای سالم تر و سازنده تر برخورد کنند. با توجه به اهمیت روابط زناشویی در کیفیت زندگی افراد، توجه به این رویکرد و استفاده از آن می تواند به بهبود کیفیت زندگی زوجها و جامعه به طور کلی منجر شود.

منابع

۱. محمدی، شیرکوه، خرازی، سید علی نقی کمال، کاظمی فرد، محمد، پورکریم، جواد. (۱۳۹۵). ارائه الگویی برای آموزش چند فرهنگی در نظام آموزش عالی: واکاوی دیدگاه های متخصصان این حوزه در ایران. تدریس پژوهی، ۴(۱)، ۶۵۹۱.
۲. بطلانی، س.، احمدی، س.، بهرامی، ف.، شاه سیاه، م.، و محبی، س. (۱۳۸۹). تأثیر زوج درمانی مبتنی بر نظریه دلبستگی بر رضایت و صمیمیت جنسی زوجین. اصول بهداشت روانی. ۲(۴۸)، ۵۰۵۴۹۶.
۳. پورقناد، م. (۱۳۹۷). اثربخشی برنامه زوج درمانی گروهی مبتنی بر رویکرد هیجان مدار «مرا محکم بگیر» بر چرخه ارتباطی تقاضاکناره گیری. پایان نامه کارشناسی ارشد مشاوره خانواده. دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران.

۴. حسینی حسین آباد، س. ف.، غباری بناب، ب.، مشایخ، م.، سوداگر، ش. و فرخی، ن. (۱۳۹۷). پیش بینی سازگاری زناشویی بر پایه سبک های دلبستگی. مجله تحقیقات سلامت. ۷(۳)، ۱۵۴۱۴۷.
۵. شهولی، ک. و رضایی فر، س. (۱۳۹۰). بررسی علل ناسازگاری و طلاق در خانواده های شهرستان ایزه. جامعه پژوهی فرهنگی. ۲(۱)، ۱۳۸۱۱۳.
۶. صاحبی بزاز، ل.، سودانی، م. و مهرابی زاده، م. (۱۳۹۸). اثربخشی درمان هیجان مدار بر تحمل ناکامی و سازگاری زناشویی زوج های مراجعه کننده به مرکز مشاوره شرکت نفت. مجله پیشرفت های نوین در علوم رفتاری. ۴(۳۴)، ۸۳۵۹.
۷. علی اکبری دهکردی، م.، حیدری نسب، ل. و کیقبادی، ش. (۱۳۹۲). رابطه عملکرد جنسی با سازگاری زناشویی در زنان متأهل. روان شناسی بالینی و شخصیت (دانشور رفتار). ۲۰(۸)، ۹۸۸۷.
۸. فرهادی، م.، محقق، ح. و نسائی مقدم، ب. (۱۳۹۹). رابطه بین سبک های دلبستگی با مشکلات بین شخصی دانشجویان: نقش میانجی هوش هیجانی. مجله علوم پزشکی رازی. ۲۷(۱)، ۸۴۷۳.
۹. فرهادیان، ف. (۱۳۹۵). اثربخشی آموزش مهارت های جنسی بر رضایت زناشویی و صمیمیت جنسی زنان. پایان نامه کارشناسی ارشد مشاوره خانواده. دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی. دانشگاه فردوسی مشهد.
۱۰. قربان پور لقمجانی، ا.، دهقان، ف.، کریمی، ف. و رضایی، س. (۱۳۹۸). نقش سبک های دلبستگی، سبک های عشق ورزی و ابرازگری هیجانی در پیش بینی شادکامی معلمان متأهل. پژوهشنامه روان شناسی مثبت. ۵(۴)، ۳۴۱۵.
۱۱. مجیدایی، م. (۱۳۹۶). بررسی نقش تعدیل کننده الگوهای ارتباطی زناشویی در رابطه بین صمیمیت جنسی و شادکامی با رضایت زناشویی زنان پرستاران متأهل. پایان نامه کارشناسی ارشد مشاوره خانواده. دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی. دانشگاه خوارزمی تهران.
۱۲. مدنی، ی.، هاشمی گلیپایگانی، ف. و غلامعلی لواسانی، م. (۱۳۹۵). ارائه مدل تلفیقی رویکرد هیجان مدار و مدل گاتمن و اثربخشی آن بر احساس تنهایی زنان متأهل. پژوهش های مشاوره. ۱۶(۶۲)، ۹۷۸۰.
۱۳. ملازاده، ج. (۱۳۸۱). رابطه سازگاری زناشویی با عوامل شخصیت و سبک های مقابله ای در فرزندان شاهد. پایان نامه دکتری روان شناسی. دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس.
۱۴. Ahmed, F., & Iqbal, H. (۲۰۱۹). Selfsilencing and marital adjustment in women with and without depression. Pakistan Journal of Psychological Research, ۳۴(۲), ۳۱۱۳۳۰.
۱۵. Alder, M. C., Yorgason, J. B., Sandberg, J. G., & Davis, S. (۲۰۱۸). Perceptions of parents' marriage predicting marital satisfaction: The moderating role of attachment behaviors. Journal of Couple & Relationship Therapy, ۱۷(۲), ۱۴۶۱۶۴.
۱۶. Baumann, M., Bigras, N., Paradis, A., & Godbout, N. (۲۰۲۰). It's good to have you: The moderator role of relationship satisfaction in the link between child sexual abuse and sexual difficulties. Journal of Sex & Marital Therapy, ۴۷(۱), ۱۱۵.
۱۷. BraunsteinBercovitz, H. (۲۰۱۴). Selfcriticism, anxious attachment, and avoidant attachment as predictors of career decision making. Journal of Career Assessment, ۲۲(۱), ۱۷۶۱۸۷.

۱۸. Carlson, D. L., Hanson, S., & Fitzroy, A. (۲۰۱۶). The division of child care, sexual intimacy, and relationship quality in couples. *Gender & Society*, ۳۰(۳), ۴۴۲-۴۶۶.
۱۹. Cave, E. M. (۲۰۱۹). Liberalism, civil marriage, and amorous caregiving dyads. *Journal of Applied Philosophy*, ۳۶(۱), ۵۰-۷۲.
۲۰. Collins, N. L., & Read, S. J. (۱۹۹۰). Adult attachment, working models, and relationship quality in dating couples. *Journal of Personality and Social Psychology*, ۵۸(۴), ۶۴۴-۶۶۳.
۲۱. Conradi, H. J., Dingemanse, P., Noordhof, A., Finkenauer, C., & Kamphuis, J. H. (۲۰۱۸). Effectiveness of the 'hold me tight' relationship enhancement program in a self-referred and a clinician-referred sample: An emotionally focused couples therapy-based approach. *Family Process*, ۵۷(۳), ۶۱۳-۶۲۸.
۲۲. Consoli, N., Wagner, B. J., & Marin, A. H. (۲۰۱۸). Laços de afeto: as repercussões do estilo de apego primário e estabelecido entre casais no ajustamento conjugal. *Avances en Psicología Latinoamericana*, ۳۶(۲), ۳۱۵-۳۲۹.
۲۳. Curran, M., Ogolsky, B., Hazen, N., & Bosch, L. (۲۰۱۱). Understanding marital conflict. *Journal of Family Psychology*, ۲۵(۲), ۲۲۱-۲۳۴.
۲۴. Debbané, M. (۲۰۱۹). Attachment and mentalization in contemporary psychodynamic psychotherapy. In D. Kealy & J. S. Ogrodniczuk (Eds.), *Contemporary Psychodynamic Psychotherapy* (pp. ۳۳-۴۵): Academic Press London, UK.
۲۵. Deitz, S. L., Anderson, J. R., Johnson, M. D., Hardy, N. R., Zheng, F., & Liu, W. (۲۰۱۵). Young romance in China: Effects of family, attachment, relationship confidence, and problem solving. *Personal Relationships*, ۲۲(۲), ۲۴۳-۲۵۸.
۲۶. Field, A. (۲۰۱۲). *Discovering Statistics using SPSS*. London: Sage.
۲۷. Fisher, A. R., Stokey, M. F., Sasaki, H. M., & Sexton, T. L. (۲۰۱۴). When It Helps, When It Hurts: Preliminary Results of Relationship Enhancement Education and The Hold Me Tight Program. *Science Research*, ۵(۱۰), ۱۲۵۴-۱۲۵۹.
۲۸. Gottman, J. M., & Gottmann, J. S. (۲۰۰۸). Gottman method couple therapy. In A. S.
۲۹. Hamilton, A. A. (۲۰۲۰). Attachment Style, Perceptions and Relationship Satisfaction: Does Perceived Similarities Increase Relationship Satisfaction. [Doctoral Dissertation, Doctoral of Psychology, Adler University]. ProQuest.
۳۰. Hertlein, K., Timm, T. M., & D'Aniello, C. (۲۰۲۰). Integrating Couple Therapy into Work with Sexual Dysfunctions. In *The Handbook of Systemic Family Therapy* (pp. ۳۶۳-۳۸۳). New Jersey: WileyBlackwell.
۳۱. Imhoff, C. N. (۲۰۱۹). Created for Connection: The Impact of a Faith-Based Christian Marriage Enrichment Program. Theses and Dissertations [Doctoral Dissertation, University of Arkansas, Rehabilitation, Human Resources and Communication Disorders Department]. Philosophy in Counselor Education Degree.
۳۲. Johnson, S. (۲۰۰۸). *Hold me tight: Seven conversations for a lifetime of love*. Little, Brown Spark.
۳۳. Johnson, S. (۲۰۱۱). *Hold me tight: your guide to the most successful approach to building loving relationships*. Hachette UK.
۳۴. Johnson, S. (۲۰۱۹). Attachment in action—changing the face of ۲۱st century couple therapy. *Current Opinion in Psychology*, ۲۵(۱), ۱۰۱۱-۱۰۴.
۳۵. Johnson, S., & Sanderfer, K. (۲۰۱۶). *Created for connection: The "hold me tight" guide for Christian couples*. UK: Hachette.
۳۶. Kennedy, N., Johnson, S. M., Wiebe, S. A., Willett, J. B., & Tasca, G. A. (۲۰۱۹). *Conversations for Connection: An Outcome Assessment of the HoldMeTight*

- Relationship Education Program, and Recommendations for Improving Future Research Methodology in Relationship Education. *Journal of Marital and Family Therapy*, ۴۵(۳), ۴۳۱-۴۴۶.
۳۷. Khan, S. (۲۰۱۸). Improving intimate relationships: an exploratory study on outcomes for couples participating in the Hold Me Tight program [Doctoral Dissertation of Psychology, The State University of the New Jersey]. RUTGERS.
  ۳۸. Kuhn, R., Milek, A., Meuwly, N., Bradbury, T. N., & Bodenmann, G. (۲۰۱۷). Zooming in: A microanalysis of couples' dyadic coping conversations after experimentally induced stress. *Journal of family psychology: JFP: journal of the Division of Family Psychology of the American Psychological Association (Division ۴۳)*, ۳۱(۸), ۱۰۶۳-۱۰۷۳.
  ۳۹. Lamela, D., Figueiredo, B., & Bastos, A. (۲۰۱۰). Adjustment to divorce and coparental relations: Contributions from the theory of attachment. *Psicologia: Reflexão e Crítica*, ۲۳(۳), ۵۶۲-۵۷۴.
  ۴۰. Levert Levitt, E., & Sagi Schwartz, A. (۲۰۱۵). Integrated Attachment Theory. In J. D. Wright (Ed.), *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences (Second Edition)* (pp. ۲۲۸۲-۲۳۴). Amsterdam, Netherlands: Elsevier.
  ۴۱. Lynch, L. E. (۲۰۱۵). Couples coping with cancer: A Hold me tight pilot intervention study. Doctoral Dissertation, Doctoral of Philosophy Drexel University. Idea: Drexel Libraries ERepository and archivepa.
  ۴۲. Mark, K. P., Vowels, L. M., & Murray, S. H. (۲۰۱۸). The impact of attachment style on sexual satisfaction and sexual desire in a sexually diverse sample. *Journal of Sex & Marital Therapy*, ۴۴(۵), ۴۵۰-۴۵۸.
  ۴۳. Mikulincer, M., Florian, V., Cowan, P. A., & Cowan, C. P. (۲۰۰۲). Attachment security in couple relationships: a systemic model and its implications for family dynamics. *Family Process*, ۴۱(۳), ۴۰۵-۴۳۴.
  ۴۴. Mir, M. S., Wani, M. A., & Sankar, R. (۲۰۱۶). Marital adjustment among love marriage and arranged marriage couples. *The International Journal of Indian Psychology*, ۲(۳), ۵۱۵۶.
  ۴۵. Morgis, B. L., Ewing, E. S. K., Liu, T., Slaughter Acey, J., Fisher, K., & Jampol, R. (۲۰۱۹). A hold me tight workshop for couple attachment and sexual intimacy. *Contemporary Family Therapy*, ۴۱(۴), ۳۶۸-۳۸۳.
  ۴۶. Najafi, M., Soleimani, A. A., Ahmadi, K., Javidi, N., & Kamkar, E. H. (۲۰۱۵). The effectiveness of emotionally focused therapy on enhancing marital adjustment and quality of life among infertile couples with marital conflicts. *International Journal of fertility & Sterility*, ۹(۲), ۲۳۸-۲۴۶.
  ۴۷. Péloquin, K., Brassard, A., Lafontaine, M. F., & Shaver, P. R. (۲۰۱۴). Sexuality examined through the lens of attachment theory: attachment, caregiving, and sexual satisfaction. *The Journal of Sex Research*, ۵۱(۵), ۵۶۱-۵۷۶.
  ۴۸. Pietromonaco, P. R., & Beck, L. A. (۲۰۱۵). Attachment processes in adult romantic relationships. In M. Mikulincer, P. R. Shaver, J. A. Simpson, & J. F. Dovidio (Eds.), *APA handbooks in psychology. APA handbook of personality and social psychology*, Vol. ۲. Interpersonal relations (p. ۳۳-۶۴). American Psychological Association Publishing. Washington.
  ۴۹. Rajput Nitu, R. (۲۰۱۷). Marital adjustment and happiness. *The International Journal of Indian Psychology*, ۵(۱), ۱۱۶-۱۲۳.

۵۰. Refahi, Z. (۲۰۱۶). Relation between attachment styles and marital conflicts through the mediation of demographic variables in couples. *International Journal of Medical Research & Health Sciences*, ۵(۱۱), ۶۴۳۶۵۲.
۵۱. Sandberg, J. G., Novak, J. R., Davis, S. Y., & Busby, D. M. (۲۰۱۶). The brief accessibility, responsiveness, and engagement scale: A tool for measuring attachment behaviors in clinical couples. *Journal of Marital and Family Therapy*, ۴۲(۱), ۱۰۶۱۲۲.
۵۲. Siegel, A., Levin, Y., & Solomon, Z. (۲۰۱۹). The role of attachment of each partner on marital adjustment. *Journal of Family Issues*, ۴۰(۴), ۴۱۵۴۳۴.
۵۳. Spanier, G. B. (۱۹۷۶). Measurement dyadic adjustment: New scale for assessing. The quality of marriage and similar dyads. *Journal of Marriage and the Family*, ۳۸(۱), ۱۵۲۸.
۵۴. Stavrianopoulos, K., Faller, G., & Furrow, J. L. (۲۰۱۴). Emotionally Focused Family Therapy: Facilitating change within a family system. *Journal of Couple and Relationship Therapy*, ۱۳(۱), ۲۵-۴۳.
۵۵. Stavrianopoulos, K. (۲۰۱۵). Enhancing relationship satisfaction among college student couples: An emotionally focused therapy (EFT) approach. *Journal of Couple & Relationship Therapy*, ۱۴(۱), ۱۱۶.
۵۶. Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (۲۰۱۲). *Using multivariate statistics* (۶th Ed). New York: Pearson.
۵۷. Tidwell, B. L., Larson, E. D., & Bentley, J. A. (۲۰۲۰). Attachment Security and Continuing Bonds: The Mediating Role of Meaning Made in Bereavement. *Journal of Loss and Trauma*, ۱۱۸.
۵۸. Van Lankveld, J., Jacobs, N., Thewissen, V., Dewitte, M., & Verboon, P. (۲۰۱۸). The associations of intimacy and sexuality in daily life: Temporal dynamics and gender effects within romantic relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, ۳۵(۴), ۵۵۷۵۵۶.
۵۹. Walsh, F. (۲۰۱۶). *Visões clínicas de normalidade, saúde e disfunção familiar*. In F. Walsh (Org.), *Processos normativos da família: diversidade e complexidade* (۴a. ed., pp. ۵۷۷۷). Porto Alegre: Artmed.
۶۰. Wiebe, S., & Johnson, S. (۲۰۱۶). A review of the research in emotionally focused therapy for couples. *Family Process*, ۵۵(۳), ۳۹۰۴۰۷.
۶۱. Wiebe, S., Johnson, S., Lafontaine, M.F., Moser, M., Dalglish, T., & Tasca, G. (۲۰۱۶). Twoyear followup outcomes in emotionally focused couple therapy: An investigation of relationship satisfaction and attachment trajectories. *Journal of Marital and Family Therapy*, ۴۳(۲), ۲۲۷۲۴۴.
۶۲. Wiebe, S. A., Elliott, C., Johnson, S. M., Burgess Moser, M., Dalglish, T. L., Lafontaine, M.F., & Tasca, G. A. (۲۰۱۹). Attachment Change in Emotionally Focused Couple Therapy and Sexual Satisfaction Outcomes in a Twoyear Followup Study. *Journal of Couple & Relationship Therapy*, ۱۸(۱), ۱۲۱.
۶۳. Wong, T.Y., Greenman, P. S., & Beaudoin, V. (۲۰۱۸). "Hold me tight": The generalizability of an attachmentbased group intervention to ChineseCanadian couples. *Journal of Couple & Relationship Therapy*, ۱۷(۱), ۴۲۶۰.
۶۴. Yoo, H., BartleHaring, S., Day, R. D., & Gangamma, R. (۲۰۱۴). Couple communication, emotional and sexual intimacy, and relationship satisfaction. *Journal of Sex & Marital Therapy*, ۴۰(۴), ۲۷۵۲۹۳.
۶۵. Zakhirehdari, N., Navabinejad, S., & Koraei, A. (۲۰۱۹). The effectiveness of cognitivebehavioral couple therapy on improving marriage performance and marital intimacy of couples. *Medial Science*, ۹۷(۲۳), ۲۹۰۲۹۳.

۶۶. Zeytinoglu-Saydam, S., & Nino, A. (۲۰۱۹). A tool for connection: using the person-of-the-therapist training (POTT) model in emotionally focused couple therapy supervision. *Journal of Marital and Family Therapy*, ۴۵(۲), ۲۳۳-۲۴۳.